

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **P. T. Y.**, zastoupená Mgr. Ing. Janem Klikem, Ph.D., advokátem se sídlem Plzeň, Karlovarská 87/130, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 1634/3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 10. 2021, č. j. 15 A 112/2019 - 51,

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á**

Odůvodnění:

[1] Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 27. 10. 2021, č. j. 15 A 112/2019 - 51, zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 5. 2019, č. j. MV-146139-8/SO-2018, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) a potvrzeno usnesení Ministerstva vnitra ze dne 10. 10. 2018, č. j. OAM-18912-10/DP-2018, jímž bylo podle § 169r odst. 1 písm. n) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zastaveno řízení o žádosti stěžovatelky o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, protože stěžovatelka se bez vážného důvodu nedostavila k výslechu.

[2] Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka kasační stížnost, s níž spojila návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] V žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že stále trvají důvody, pro které krajský soud přiznal odkladný účinek její žalobě (usnesení ze dne 25. 6. 2019, č. j. 15 A 112/2019 - 28). Stěžovatelka v ČR žije již mnoho let a má zde vytvořeny ekonomické a silné osobní vazby. Na území ČR podniká a splácí úvěr poskytnutý Českou spořitelnou, a. s. V případě nuceného návratu do země původu by tedy musela svoji výdělečnou činnost ukončit a nebyla by ani schopna splácet

předmětný úvěr. Na území Francie studují také dvě stěžovatelčiny zletilé dcery, vůči nimž stále plní vyživovací povinnost. Osobní kontakt s nimi by byl pro stěžovatelku při vycestování do Vietnamu značně obtížný. Stěžovatelka také dne 21. 7. 2021 uzavřela manželství s občanem ČR, s nímž sdílí společnou domácnost. Nepřiznání odkladného účinku by tak pro stěžovatelku představovalo nepřiměřenou újmu na právu na soukromý a rodinný život. Stěžovatelka žádá o přiznání odkladného účinku také z důvodu výkonu práva na účast v soudním řízení; k tomu odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2019, č. j. 10 Azs 299/2018 - 26, ze dne 12. 9. 2019, č. j. 10 Azs 284/2019 - 25, a ze dne 18. 2. 2021, č. j. 5 Azs 12/2021 - 19. Uvedla také, že neprodloužení pobytového oprávnění by pro její život mělo devastující účinek, o jinou formu dlouhodobého pobytového oprávnění přitom nemůže z území ČR žádat.

[4] Nepřiznání odkladného účinku nemůže být dle mínění stěžovatelky v rozporu s jakýmkoliv důležitým veřejným zájmem, protože stěžovatelka vždy řádně plnila všechny povinnosti a dodržovala právní předpisy, její život lze považovat za řádný; nikdy nebyla trestně stíhána ani přestupkově postižena, a nedopustila se ani žádného závadného jednání na úseku pobytové agendy cizinců. Závěrem poukázala na omezenou možnost vycestování v souvislosti s epidemickou situací a na omezení leteckých spojení do Vietnamu. Komerční lety do Vietnamu dosud nebyly obnoveny a rezervování místa v repatriálním letu je velmi obtížné a nákladné; tyto skutečnosti jí ovšem zastupitelský úřad Vietnamské socialistické republiky v ČR odmítá potvrdit.

[5] Žalovaná s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí. Má za to, že nenahraditelná újma by mohla stěžovatelce vzniknout až na základě jejího správního vyhoštění z ČR. To sice může být důsledkem zastavení řízení o žádosti o prodloužení pobytového oprávnění, avšak o správním vyhoštění se vždy rozhoduje v samostatném správním řízení, kdy se zkoumá rovněž přiměřenost tohoto zásahu do soukromého a rodinného života cizince. Dále uvedla, že stěžovatelka je zastoupena advokátem, ochrana jejích práv je tedy dostatečně zajištěna; přítomnost u jednání soudu může být zajištěna prostřednictvím videokonferenčního zařízení nebo udělením víza k pobytu do 90 dnů. Stěžovatelce také nic nebrání, aby dcery studující ve Francii podporovala na dálku z Vietnamu. Totéž platí i o splácení úvěru; svůj závazek může stěžovatelka plnit i po návratu do země původu, kde si vzhledem ke svému věku může najít zaměstnání nebo provozovat samostatnou výdělečnou činnost. Nepřiznáním odkladného účinku nedojde ke ztrátě pobytového oprávnění stěžovatelčiny dcer ani k zániku manželství, proto stěžovatelce nehrozí nepoměrně větší újma ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Stěžovatelce také není bráněno podat novou žádost o pobytový titul na zastupitelském úřadu v zahraničí. Dodržování právních předpisů je samozřejmostí, a nemůže být tedy důvodem pro přiznání odkladného účinku. Co se týče omezených možností návratu, stěžovatelka sama připouští, že do Vietnamu je stále možné vycestovat, byť za ztížených podmínek. Možnost vycestování vyplývá také z informace Ministerstva zdravotnictví. Žalovaná závěrem podotkla, že řízení o prodloužení platnosti tohoto povolení bylo pravomocně ukončeno a platnost stěžovatelčina posledního pobytového oprávnění skončila uplynutím času. Stěžovatelka tedy není k pobytu na území oprávněna a nic by na tom nemohlo změnit ani přiznání odkladného účinku kasační stížností.

pokračování

[6] Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že institut odkladného účinku má zcela mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je jinak třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, není-li následně zákonným postupem zrušeno; tento postup proto musí být vyhrazen jen pro výjimečné případy.

[7] Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem* (toto ustanovení se užije přiměřeně v řízení o kasační stížnosti – viz § 107 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku tedy reflektuje na jedné straně hledisko *veřejného zájmu*, při současném porovnání *újmy stěžovatele* (nebude-li odkladný účinek přiznán), s možnou *újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám* (bude-li odkladný účinek přiznán), jako hledisko druhé. K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, osvědčí-li stěžovatel, že jeho újma, jako důsledek nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, by byla nepoměrně větší oproti případné újmě jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno, a současně teprve poté, co vyloučí kolizi odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[8] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a jsou také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu. Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci, z obsahu spisového materiálu, případně z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. Rozhodnutí o odkladném účinku je rozhodnutím předběžné povahy, kterým Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá (ani nemůže předjímat) výsledek meritorního posouzení věci.

[9] V nyní projednávaném případě stěžovatelka návrh na přiznání odkladného účinku odůvodnila mimo jiné zásahem do jejích rodinných vztahů. K prokázání této hrozby předložila soudu oddací list ze dne 2. 8. 2021, ze kterého se podává, že dne 31. 7. 2021 uzavřela manželství s panem X. Nejvyšší správní soud konstatuje, že v této skutečnosti důvod pro přiznání odkladného účinku neshledal. Stěžovatelce totiž uzavřením manželství vzniklo právo na přechodný pobyt na území bez víza v délce až 3 měsíců, a to podle § 18 písm. d) bodu 7 zákona o pobytu cizinců. Podle § 87b odst. 1 citovaného zákona pak má rodinný příslušník občana Evropské unie (tedy i občana České republiky; viz § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců), který sám není občanem Evropské unie a který hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce, povinnost požádat (ve lhůtě 3 měsíců od okamžiku, kdy se stal rodinným příslušníkem občana Evropské unie – viz § 87b odst. 2 věta druhá zákona o pobytu cizinců) ministerstvo o vydání povolení

k přechodnému pobytu. Podle odstavce 4 tohoto ustanovení vydá Ministerstvo vnitra tomuto rodinnému příslušníkovi povolení k přechodnému pobytu formou pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie, a to ve lhůtě 60 dnů ode dne podání žádosti [§ 169t odst. 6 písm. f) zákona o pobytu cizinců]. Stěžovatelka je přitom dle § 87y odst. 1 písm. a) citovaného zákona, jakožto rodinný příslušník občana Evropské unie, který na území pobývá společně se státním občanem České republiky, oprávněna pobývat na území do dne nabytí právní moci rozhodnutí o její žádosti; po tuto dobu se její pobyt považuje za pobyt přechodný (§ 87y odst. 2 tohoto zákona).

[10] Ze shora uvedeného je zřejmé, že pobytovou situaci stěžovatelky je možné řešit standardními prostředky cizineckého práva, a to konkrétně postupem podle § 18 a § 87b ve spojení s § 87y zákona o pobytu cizinců. Tyto instituty zákona o pobytu cizinců stěžovatelce umožňují efektivně odvrátit hrozící újmu, spočívající v odloučení od jejích dcer a manžela, ukončení podnikání, nemožnosti splácet úvěr, jakož i v tvrzeném ohrožení jejího práva na spravedlivý proces v řízení před kasačním soudem. Ve vztahu k uplatnění uvedeného postupu, tedy k podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu a výsledku řízení o této žádosti, stěžovatelka v návrhu na přiznání odkladného účinku neuvedla ničeho. Za této situace nevidí Nejvyšší správní soud důvod zasahovat do nastolených poměrů tak mimořádným prostředkem, jakým je přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (viz body [7] a [8] tohoto odůvodnění).

[11] Nejvyšší správní soud proto podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal. Tímto rozhodnutím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. ledna 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu